

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/134/2007

STOPIEŃ POINFORMOWANIA O ZAMIERZENIACH RZĄDU W SPRAWACH MILITARNYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

Dużego rozgłosu nabrała ostatnio sprawa działań, jakie podjęły pomorskie władze samorządowe, które z mediów dowiedziały się, że na ich terenie ma być zlokalizowana wyrzutnia rakiet wchodząca w skład amerykańskiej tarczy przeciwrakietowej. Wobec niedosytu oficjalnych informacji samorządowcy ci zwrócili się nie tylko do polskich władz centralnych, ale także do ambasady amerykańskiej z pytaniami w tej sprawie nurtującymi lokalną społeczność. To, jakie decyzje będą podjęte odnośnie do lokalizacji w Polsce tego przedsięwzięcia, jest jednak ważne nie tylko dla mieszkańców okolic, sąsiadujących z ewentualną wyrzutnią rakiet, gdyż zagrożenia z tym związane dotyczą całego kraju.

W sierpniowym sondażu¹ zapytaliśmy o ocenę polityki informacyjnej rządu zarówno w tej kwestii, jak i dwóch innych – z zakresu militarnego zaangażowania Polski poza granicami kraju: udziału w misji stabilizacyjnej w Iraku i operacji NATO w Afganistanie. W obydwu tych sprawach w ostatnich miesiącach zapadały istotne decyzje. W Afganistanie znacznie zwiększony został polski kontyngent, w Iraku natomiast pojawiła się kwestia przedłużenia misji na następne pół roku.

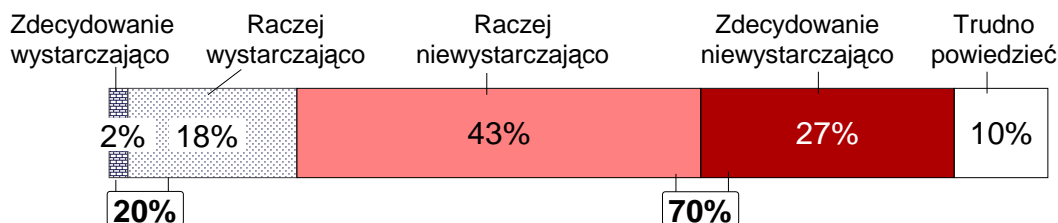
Okazało się, że zdecydowana większość Polaków uważa za niewystarczające informacje dotyczące wszystkich tych trzech kwestii, tak istotnych dla kraju, przekazywane społeczeństwu przez polskie władze.

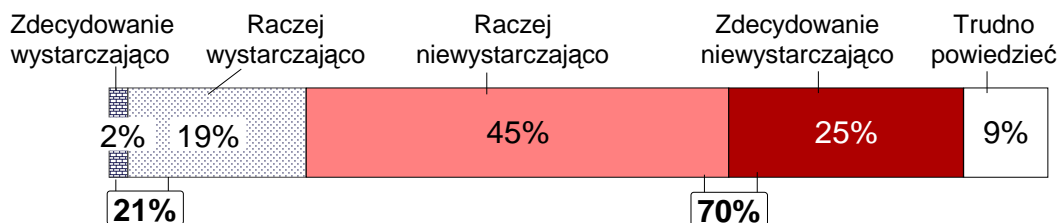
¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (207) przeprowadzono w dniach od 3 do 6 sierpnia 2007 roku na liczącej 859 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. CZY, PANA(I) ZDANIEM, RZĄD WYSTARCZAJĄCO CZY TEŻ NIWYSTARCZAJĄCO INFORMUJE O SWOICH ZAMIERZENIACH W NASTĘPUJĄCYCH SPRAWACH:

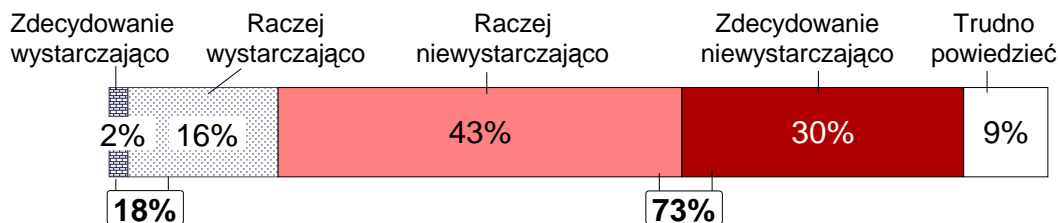
BUDOWY NA TERENIE POLSKI ELEMENTU AMERYKAŃSKIEJ TARCZY ANTYRAKJETOWEJ²

DALSZEGO UDZIAŁU POLSKICH ŻOŁNIERZY W MISJI STABILIZACYJNEJ W IRAKU

UDZIAŁU POLSKICH ŻOŁNIERZY W OPERACJI NATO W AFGANISTANIE

Różnice w ocenach polityki informacyjnej rządu w stosunku do każdej z wymienionych kwestii są minimalne. Można więc stwierdzić, że we wszystkich trzech sprawach zaledwie jeden na pięciu badanych uważa dostępne informacje co do zamierzeń rządu za wystarczające, a zdecydowana większość – za niewystarczające.

² Sprawę poinformowania o tarczy antyrakietowej omawialiśmy już bardzo skrótowo w poprzednim komunikacie „Opinie o instalacji tarczy antyrakietowej w Polsce”, sierpień 2007.

Niedosyt informacji stosunkowo najczęściej odczuwają ankietowani, którzy określają swoje zainteresowanie polityką³ jako duże lub bardzo duże. Jednak ci, którzy deklarują średnie lub choćby niewielkie zainteresowanie polityką, niewiele częściej od poprzednio wymienionych są usatysfakcjonowani dostępnymi informacjami.

Tabela 1

CZY, PANA(I) ZDANIEM, RZĄD WYSTARCZAJĄCO INFORMUJE O SWOICH ZAMIERZENIACH W NASTĘPUJĄCYCH SPRAWACH:	Wskazania osób deklarujących zainteresowanie polityką			
	duże lub bardzo duże	średnie	niewielkie	żadne
w procentach				
• BUDOWY NA TERENIE POLSKI ELEMENTU AMERYKAŃSKIEJ TARCZY ANTYRAKIETOWEJ				
Wystarczająco	18	24	24	9
Niewystarczająco	78	72	67	61
Trudno powiedzieć	4	4	9	30
• DALSZEGO UDZIAŁU POLSKICH ŻOŁNIERZY W MISJI STABILIZACYJNEJ W IRAKU				
Wystarczająco	16	24	25	13
Niewystarczająco	81	71	68	59
Trudno powiedzieć	3	4	7	28
• UDZIAŁU POLSKICH ŻOŁNIERZY W OPERACJI NATO W AFGANISTANIE				
Wystarczająco	14	20	22	9
Niewystarczająco	84	75	70	61
Trudno powiedzieć	2	5	8	30

Wśród tych, którzy deklarują całkowity brak zainteresowania polityką, aż jedna trzecia nie wypowiada się na ten temat, co można uznać za zrozumiałe. Natomiast charakterystyczne jest to, że pozostali z tej grupy badanych bardzo rzadko uważają docierające do nich informacje za wystarczające.

Na niedosyt informacji w omawianych sprawach niemal tak samo często narzekają ludzie młodzi i starzy, lepiej i gorzej wykształceni, należący do różnych grup społecznych. Natomiast na zróżnicowanie opinii o polityce informacyjnej rządu dotyczące tych kwestii wpływają poglądy polityczne badanych. Wśród respondentów, którzy identyfikują się z lewicą, zaledwie co dziewiąty uważa za wystarczające informacje we wszystkich tych sprawach, podczas gdy wśród deklarujących poglądy prawicowe odsetki osób dobrze poinformowanych w każdej z tych kwestii są trzykrotnie wyższe (patrz tabele aneksowe).

³ Stopień zainteresowania polityką badani określali za pomocą 5-punktowej skali, opisanej w następujący sposób: 1. Bardzo duże – uważnie (szczegółowo) śledzę prawie wszystko, co się dzieje w polityce; 2. Duże – dość uważnie śledzę to, co się dzieje w polityce; 3. Średnie – śledzę jedynie główne wydarzenia; 4. Nikłe, niewielkie – często umykają mojej uwadze nawet ważne wydarzenia; 5. Żadne – praktycznie mnie to nie interesuje.

Zależność od poglądów politycznych wynika zapewne stąd, że ocena polityki informacyjnej rządu, mającego wyraźne prawicowe oblicze, jest w pewnym stopniu modyfikowana przez deklarowany stosunek do niego.

Tabela 2

CZY RZĄD WYSTARCZAJĄCO INFORMUJE O SWOICH ZAMIERZENIACH W NASTĘPUJĄCYCH SPRAWACH:	Wskazania osób deklarujących się jako			
	zwolennicy rządu	przeciwnicy rządu	obojętni	niezdecydowani
	w procentach			
• BUDOWY NA TERENIE POLSKI ELEMENTU AMERYKAŃSKIEJ TARCZY ANTYRAKJETOWEJ				
Wystarczająco	35	16	16	13
Niewystarczająco	56	78	70	51
Trudno powiedzieć	9	6	14	36
• DALSZEGO UDZIAŁU POLSKICH ŻOŁNIERZY W MISJI STABILIZACYJNEJ W IRAKU				
Wystarczająco	34	16	19	18
Niewystarczająco	59	79	66	49
Trudno powiedzieć	7	5	15	33
• UDZIAŁU POLSKICH ŻOŁNIERZY W OPERACJI NATO W AFGANISTANIE				
Wystarczająco	29	14	12	16
Niewystarczająco	63	81	71	49
Trudno powiedzieć	8	5	16	35

Sklonność do tego, by pozytywnie oceniać zakres informowania społeczeństwa przez rząd o swych działaniach i zamierzeniach, można uznać za naturalną wśród badanych popierających rząd. Mimo to jednak większość respondentów zaliczających się do zwolenników obecnego gabinetu rządowego jest zdania, że we wszystkich trzech poruszonych sprawach niewystarczająco informuje on o swoich zamierzeniach. Choć różnice są niewielkie, warto zauważyć, że zarówno zwolennicy, jak i przeciwnicy rządu stosunkowo najbardziej krytycznie oceniają informowanie o udziale polskich żołnierzy w operacji NATO w Afganistanie. Podobną zależność obserwujemy w elektoratach partyjnych. Mimo iż zwolennicy PiS znacznie częściej niż pozostali respondenci twierdzą, że rząd wystarczająco informuje o swoich zamierzeniach w omawianych sprawach, także wśród nich przeważają opinie o niedosycie tych informacji.

Tabela 3

CZY RZĄD WYSTARCZAJĄCO INFORMUJE O SWOICH ZAMIERZENIACH W NASTĘPUJĄCYCH SPRAWACH:	Odpowiedzi osób deklarujących głosowanie w najbliższych wyborach na:			
	PiS	LiS	PO	LiD
	w procentach			
• BUDOWY NA TERENIE POLSKI ELEMENTU AMERYKAŃSKIEJ TARCZY ANTYRAKJETOWEJ				
Wystarczająco	39	13	22	8
Niewystarczająco	57	79	74	90
Trudno powiedzieć	4	8	4	2
• DALSZEGO UDZIAŁU POLSKICH ŻOŁNIERZY W MISJI STABILIZACYJNEJ W IRAKU				
Wystarczająco	42	16	23	6
Niewystarczająco	55	73	73	94
Trudno powiedzieć	3	11	4	0
• UDZIAŁU POLSKICH ŻOŁNIERZY W OPERACJI NATO W AFGANISTANIE				
Wystarczająco	31	16	19	8
Niewystarczająco	64	73	76	92
Trudno powiedzieć	5	11	5	0

Warto zauważyć, że zwolennicy LiS-u, formalnie będącego jeszcze w momencie badania w koalicji rządowej, są bardziej niezadowoleni z polityki informacyjnej rządu niż sympatycy opozycyjnej PO.

Mimo iż ocena zakresu informacji podawanych przez rząd jest po części uzależniona od stosunku do rządu, a nie od ich jakości, warto podkreślić, że ci, którzy uważają za wystarczające doniesienia na temat zamierzeń rządu w sprawie zainstalowania na terenie Polski elementów systemu tarczy antyrakietowej, niemal dwukrotnie częściej uważają, że budowa takiej wyrzutni zwiększy bezpieczeństwo naszego kraju. W konsekwencji znacznie częściej popierają oni te plany.

Tabela 4

Czy rząd wystarczająco informuje o swoich zamierzeniach w sprawie budowy na terenie Polski elementu amerykańskiej tarczy antyrakietowej?	Czy uważa Pan(i), że budowa na terenie Polski wyrzutni rakiet należącej do systemu tarczy antyrakietowej zwiększy czy też zmniejszy bezpieczeństwo naszego kraju?			
	Zwiększy	Ani nie zwiększy, ani nie zmniejszy	Zmniejszy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Wystarczająco	43	27	21	9
Niewystarczająco	23	22	44	12
Trudno powiedzieć	12	9	23	56

Tabela 5

Czy rząd wystarczająco informuje o swoich zamierzeniach w sprawie budowy na terenie Polski elementu amerykańskiej tarczy antyrakietowej?	Czy jest Pan(i) za czy przeciw budowie na terenie naszego kraju elementu amerykańskiej tarczy antyrakietowej?		
	Za	Przeciw	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Wystarczająco	49	41	10
Niewystarczająco	24	68	12
Trudno powiedzieć	13	36	51

Podobnie poczucie dostatecznego poinformowania w sprawie Iraku wiąże się z większym poparciem dla udziału polskich żołnierzy w tej operacji.

Tabela 6

Czy rząd wystarczająco informuje o swoich zamierzeniach w sprawie dalszego udziału polskich żołnierzy w misji stabilizacyjnej w Iraku?	Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji w Iraku czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Wystarczająco	31	67	2
Niewystarczająco	14	84	2
Trudno powiedzieć	7	78	15

Mimo że ocena polityki informacyjnej rządu w pewnym stopniu zależy od zaufania, jakim jest on obdarzany, powyższe przykłady wskazują na dużą rolę obszernego informowania społeczeństwa o zamierzeniach ekipy rządzącej, zwłaszcza gdy dotyczy to spraw kontrowersyjnych.

Opracował
Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, rząd wystarczająco czy też niewystarczająco informuje o swoich zamierzeniach w sprawie **budowy na terenie Polski elementu amerykańskiej tarczy antyrakietowej?**

(%)

	Wystarczająco	Niewystarczająco	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	70	10	859
Płeć				
Mężczyźni	23	71	6	409
Kobiety	18	68	14	450
Wiek				
18-24 lat	22	70	8	122
25-34	18	75	8	153
35-44	24	70	6	138
45-54	17	71	11	162
55-64	23	68	9	133
65 lat i więcej	20	62	18	152
Miejsce zamieszkania				
Wieś	17	67	16	317
Miasto do 20 tys.	18	74	9	120
20-100 tys.	27	68	5	168
101-500 tys.	25	66	9	156
501 tys. i więcej mieszk.	16	80	4	98
Wykształcenie				
Podstawowe	20	63	17	248
Zasadnicze zawodowe	20	71	9	220
Średnie	21	72	7	298
Wyższe	20	75	5	93
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	15	79	7	47
Prac. umysł. niż. szczebla	30	65	6	84
Pracownicy fiz. - umysł.	14	78	8	81
Robotnicy wykwalifikowani	31	64	5	84
Robotnicy niewykwalifik.	15	75	10	60
Rolnicy	21	68	11	44
Pracujący na własny rach.	30	63	7	33
Bierni zawodowo				
Renciści	27	54	19	55
Emeryci	18	68	14	196
Uczniowie i studenci	26	70	4	44
Bezrobotni	10	73	17	68
Gospodynie domowe i inni	15	78	7	62
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	23	71	6	121
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	23	73	4	67
sekt. pryw. poza rolnict.	21	72	7	194
prywatnym gosp. rolnym	24	65	12	41
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	16	71	14	69
301-500	19	71	10	110
501-900	21	72	7	171
901-1200	28	62	10	107
Powyżej 1200 zł	19	76	5	96
Ocena własnych war. mater.				
Złe	17	68	15	186
Średnie	20	69	11	399
Dobre	23	71	6	274
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	25	66	9	59
Raz w tygodniu	21	67	12	414
1-2 razy w miesiącu	22	72	6	148
Kilka razy w roku	18	73	8	146
W ogóle nie uczestniczy	12	75	12	92
Poglądy polityczne				
Lewica	11	84	4	128
Centrum	18	75	7	268
Prawica	33	61	6	242
Trudno powiedzieć	15	64	22	221

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, rząd wystarczająco czy też niewystarczająco informuje o swoich zamierzeniach w sprawie **dalszego udziału polskich żołnierzy w misji stabilizacyjnej w Iraku?**

(%)

	Wystarczająco	Niewystarczająco	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	70	9	859
Płeć				
Mężczyźni	24	71	6	409
Kobiety	19	69	12	450
Wiek				
18-24 lat	23	71	5	122
25-34	16	75	10	153
35-44	21	72	7	138
45-54	20	70	10	162
55-64	24	70	6	133
65 lat i więcej	25	59	16	152
Miejsce zamieszkania				
Wieś	23	63	14	317
Miasto do 20 tys.	19	73	7	120
20-100 tys.	21	74	4	168
101-500 tys.	22	70	8	156
501 tys. i więcej mieszk.	17	78	5	98
Wykształcenie				
Podstawowe	24	62	14	248
Zasadnicze zawodowe	20	70	10	220
Średnie	21	73	5	298
Wyższe	17	77	7	93
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	16	76	8	47
Prac.umysł.niż.szczegła	21	72	7	84
Pracownicy fiz.- umysł.	14	82	4	81
Robotnicy wykwalifikowani	24	70	6	84
Robotnicy niewykwalifik.	17	72	12	60
Rolnicy	22	62	15	44
Pracujący na własny rach.	27	66	7	33
Bierni zawodowo				
Renciści	37	47	16	55
Emeryci	22	66	12	196
Uczniowie i studenci	20	78	2	44
Bezrobotni	16	70	15	68
Gospodynie domowe i inni	22	75	3	62
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	12	81	7	121
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	28	66	6	67
sekt. pryw. poza rolnict.	20	73	6	194
prywatnym gosp. rolnym	22	61	17	41
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	21	69	10	69
301-500	18	77	6	110
501-900	23	69	8	171
901-1200	26	67	6	107
Powyżej 1200 zł	19	77	4	96
Ocena własnych war. mater.				
Złe	17	67	15	186
Średnie	21	70	9	399
Dobre	24	70	5	274
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	29	64	7	59
Raz w tygodniu	23	66	11	414
1-2 razy w miesiącu	24	71	5	148
Kilka razy w roku	18	74	8	146
W ogóle nie uczestniczy	8	80	11	92
Poglądy polityczne				
Lewica	12	86	1	128
Centrum	21	74	6	268
Prawica	30	65	6	242
Trudno powiedzieć	18	60	22	221

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, rząd wystarczająco czy też niewystarczająco informuje o swoich zamierzeniach w sprawie udziału polskich żołnierzy w operacji NATO w Afganistanie?

(%)

	Wystarczająco	Niewystarczająco	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	73	9	859
Płeć				
Mężczyźni	22	73	6	409
Kobiety	14	72	14	450
Wiek				
18-24 lat	17	75	8	122
25-34	12	80	8	153
35-44	19	73	8	138
45-54	19	70	10	162
55-64	20	74	6	133
65 lat i więcej	19	64	17	152
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	66	15	317
Miasto do 20 tys.	14	76	10	120
20-100 tys.	18	78	4	168
101-500 tys.	21	70	9	156
501 tys. i więcej mieszk.	11	84	5	98
Wykształcenie				
Podstawowe	21	65	14	248
Zasadnicze zawodowe	16	74	10	220
Średnie	17	76	7	298
Wyższe	16	77	7	93
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	19	73	8	47
Prac. umysł. niż. szczebla	15	79	6	84
Pracownicy fiz. - umysł.	10	84	6	81
Robotnicy wykwalifikowani	21	71	7	84
Robotnicy niewykwalifik.	12	76	11	60
Rolnicy	21	67	12	44
Pracujący na własny rach.	27	66	7	33
Bierni zawodowo				
Renciści	31	52	17	55
Emeryci	18	70	12	196
Uczniowie i studenci	17	77	6	44
Bezrobotni	11	74	15	68
Gospodynie domowe i inni	20	75	6	62
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	13	81	7	121
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	19	75	6	67
sekt. pryw. poza rolnict.	16	76	8	194
prywatnym gosp. rolnym	26	61	13	41
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	19	69	11	69
301-500	15	79	6	110
501-900	20	72	8	171
901-1200	22	71	7	107
Powyżej 1200 zł	15	80	5	96
Ocena własnych war. mater.				
Złe	15	69	16	186
Średnie	18	72	10	399
Dobre	19	76	5	274
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	24	67	9	59
Raz w tygodniu	19	69	12	414
1-2 razy w miesiącu	20	75	5	148
Kilka razy w roku	14	79	8	146
W ogóle nie uczestniczy	8	80	12	92
Poglądy polityczne				
Lewica	11	86	2	128
Centrum	18	77	5	268
Prawica	26	69	5	242
Trudno powiedzieć	13	63	24	221